
OFFERYNNAU STATUDOL CYMRU

2001 Rhif 2291 (Cy.179)

LLYWODRAETH LEOL, CYMRU

**Rheoliadau Trefniadau Gweithrediaeth Awdurdodau
Lleol (Swyddogaethau a Chyfrifoldebau) (Cymru) 2001**

Wedi'u gwneud - - 21 Mehefin 2001
Yn dod i rym - - 28 Gorffennaf 2001

Mae Cynulliad Cenedlaethol Cymru yn gwneud y Rheoliadau canlynol drwy arfer y pwerau a roddwyd iddo gan adrannau 13, 105 a 106 o Ddeddf Llywodraeth Leol 2000(1).

Enwi, cychwyn, cymhwyso a dehongli

1.—(1) Enw'r Rheoliadau hyn yw Rheoliadau Trefniadau Gweithrediaeth Awdurdodau Lleol (Swyddogaethau a Chyfrifoldebau) (Cymru) 2001 a deuant i rym ar 28 Gorffennaf 2001.

(2) Mae'r Rheoliadau hyn yn gymwys i awdurdodau lleol yng Nghymru.

(3) Yn y Rheoliadau hyn—

ystyr “Deddf 1972” (“*the 1972 Act*”) yw Deddf Llywodraeth Leol 1972(2);

ystyr “Deddf 1998” (“*the 1998 Act*”) yw Deddf Safonau a Fframwaith Ysgolion 1998(3);

ystyr “Rheoliadau 1990” (“*the 1990 Regulations*”) yw Rheoliadau Llywodraeth Leol (Pwyllgorau a Grwpiau Gwleidyddol) 1990(4).

Swyddogaethau nad ydynt i fod yn gyfrifoldeb i weithrediaeth awdurdod

2.—(1) Nid yw'r swyddogaethau a bennir yng ngholofn (1) o Atodlen 1 i'r Rheoliadau hyn drwy gyfeirio at y deddfiadau a bennir mewn perthynas â'r swyddogaethau hynny yng ngholofn (2) i fod yn gyfrifoldeb i weithrediaeth awdurdod.

(2) Nid yw swyddogaethau—

(a) gosod unrhyw amod, terfyn neu gyfyngiad arall ar gymeradwyaeth, cydsyniad, trwydded, caniatâd neu gofrestrriad a ganiateir—

(i) wrth arfer swyddogaeth a bennir yng ngholofn (1) o Atodlen 1; neu

(1) 2000 p.22.

(2) 1972 p.70.

(3) 1998 p.31.

(4) O.S. 1990/1553. Diwygiwyd rheoliad 4 gan O.S. 1998/1918.

(ii) heblaw am weithrediaeth i'r awdurdod, wrth arfer unrhyw swyddogaeth o dan Ddeddf leol; a

(b) penderfynu ar unrhyw delerau eraill y mae unrhyw gymeradwyaeth, cydsyniad, trwydded, caniatâd neu gofrestriad o'r fath, yn ddarostyngedig iddynt,

i fod yn gyfrifoldeb i weithrediaeth i'r awdurdod.

(3) Nid yw swyddogaeth penderfynu a ddylid cymryd camau gorfodi, ac ym mha fodd y dylid eu gorfodi—

(a) yn erbyn unrhyw fethiant i gydymffurfio â chymeradwyaeth, cydsyniad, trwydded, caniatâd neu gofrestriad a ganiateir fel y'i crybwyllir ym mharagraff (2)(a);

(b) yn erbyn unrhyw fethiant i gydymffurfio ag amod, cyfyngiad, teler y mae unrhyw gymeradwyaeth, cydsyniad, trwydded, caniatâd neu gofrestriad o'r fath yn ddarostyngedig iddynt, neu

(c) yn erbyn unrhyw doriad arall mewn perthynas â mater na fyddai'r swyddogaeth o benderfynu ar gais am gymeradwyaeth, cydsyniad, trwydded, caniatâd neu gofrestriad yn gyfrifoldeb i weithrediaeth i'r awdurdod mewn perthynas ag ef,

i fod yn gyfrifoldeb i weithrediaeth i'r awdurdod.

(4) Nid yw swyddogaeth—

(a) diwygio, addasu neu amrywio unrhyw gymeradwyaeth, cydsyniad, trwydded, caniatâd neu gofrestriad a grybwyllir ym mharagraff (2), nac unrhyw amod, terfyn, cyfyngiad neu deler y mae'n ddarostyngedig iddynt; neu

(b) diddymu unrhyw gymeradwyaeth, cydsyniad, trwydded, caniatâd neu gofrestriad,

i fod yn gyfrifoldeb i weithrediaeth i'r awdurdod.

(5) Nid yw swyddogaeth gwneud unrhyw gynllun a awdurdodir neu a fynnir gan reoliadau o dan adran 18 (cynlluniau ar gyfer lwfansau sylfaenol, lwfansau presenoldeb a lwfansau cyfrifoldeb arbennig i aelodau awdurdodau lleol) o Ddeddf Llywodraeth Leol a Thai 1989(5), neu swyddogaeth diwygio, diddymu neu ddisodli unrhyw gynllun o'r fath, i fod yn gyfrifoldeb i weithrediaeth i'r awdurdod.

(6) Nid yw swyddogaethau penderfynu—

(a) swm unrhyw lwfans sy'n daladwy—

(i) o dan is-adran (5) o adran 3 (treuliau cadeirydd) o Ddeddf 1972;

(ii) o dan is-adran (4) o adran 5 (treuliau is-gadeirydd) o'r Ddeddf honno;

(iii) o dan is-adran (4) o adran 173 (lwfans colled ariannol) o'r Ddeddf honno(6);

(iv) o dan adran 175 (lwfansau ar gyfer mynychu cynadleddau a chyfarfodydd) o'r Ddeddf honno;

(b) yn ôl pa gyfraddau y mae taliadau i gael eu gwneud o dan adran 174 (lwfansau teithio a lwfansau cynhaliaeth) o'r Ddeddf honno;

(c) swm unrhyw lwfans sy'n daladwy yn unol â chynllun o dan adran 18 o Ddeddf Llywodraeth Leol a Thai 1989, neu yn ôl pa gyfraddau y mae taliadau ar gyfer unrhyw lwfans o'r fath i gael eu gwneud;

(ch) a ddylid codi tâl am unrhyw gymeradwyaeth, cydsyniad, trwydded neu gofrestriad nad yw eu rhoi yn gyfrifoldeb i weithrediaeth i'r awdurdod; a

(5) 1989 p.42. Diwygiwyd adran 18 gan adran 99(3) i (9) o Ddeddf Llywodraeth Leol 2000.

(6) Diwygiwyd adran 173(4) gan Ddeddf Llywodraeth Lleol a Thai 1989 (p.42), Atodlen 11, paragraff 26. Gwnaed eithriad perthnasol gan erthygl 3(2) o Orchymyn Deddf Llywodraeth Leol a Thai 1989 (Cychwyn Rhif 11 ac Eithriadau) 1991 (OS 1991/344).

(d) pan gaiff tâl ei godi am unrhyw gymeradwyaeth, cydsyniad, trwydded neu gofrestrriad o'r fath, swm y tâl,

i fod yn gyfrifoldeb i weithrediaeth i'r awdurdod.

(7) Ni fydd adran 101 (trefniadau ar gyfer cyflawni swyddogaethau gan awdurdodau lleol) o Ddeddf 1972 yn gymwys mewn perthynas â chyflawni unrhyw swyddogaeth a grybwyllir ym mharagraff (5) neu (6)(a) i (c).

(8) Yn ddarostyngedig i unrhyw ddarpariaeth mewn rheoliadau o dan adran 20 (gweithredu swyddogaethau ar y cyd) o Ddeddf Llywodraeth Leol 2000, nid yw swyddogaeth—

(a) gwneud trefniadau ar gyfer cyflawni swyddogaethau gan bwyllgor neu swyddog o dan adran 101(5) o Ddeddf 1972, a

(b) gwneud penodiadau o dan adran 102 (penodi pwyllgorau) o Ddeddf 1972,

i fod yn gyfrifoldeb i weithrediaeth i'r awdurdod.

(9) Oni ddarperir fel arall gan unrhyw ddarpariaeth arall yn y Rheoliadau hyn, nid yw swyddogaeth awdurdod lleol a all, yn rhinwedd unrhyw ddeddfiad (a basiwyd neu a wnaed cyn i'r Rheoliadau hyn gael eu gwneud) gael ei gyflawni gan awdurdod yn unig, i fod yn gyfrifoldeb i weithrediaeth i'r awdurdod.

(10) Ym mharagraffau (1) a (9), mae “deddfiad” yn cynnwys deddfiad a gynhwysir mewn Deddf leol neu mewn is-ddeddfwriaeth .

Swyddogaethau a all fod yn gyfrifoldeb i weithrediaeth awdurdod

3.—(1) Fe all y swyddogaethau a bennir yn Atodlen 2 fod yn gyfrifoldeb i weithrediaeth i'r awdurdod (ond nid oes angen iddynt fod felly).

(2) Ni fydd dim yn y Rheoliadau hyn yn atal awdurdod lleol rhag cyflawni'r swyddogaethau hynny a ddirprwyir i weithrediaeth o'r awdurdod.

Swyddogaethau nad ydynt i fod yn gyfrifoldeb i weithrediaeth awdurdod yn unig

4.—(1) Mewn cysylltiad â chyflawni swyddogaeth—

(a) llunio neu baratoi plan, cynllun neu strategaeth, o ddisgrifiad a bennir yn ngholofn (1) o Atodlen 3 i'r Rheoliadau hyn;

(b) llunio cynllun neu strategaeth ar gyfer rheoli benthyciadau neu wariant cyfalaf yr awdurdod; neu

(c) llunio neu baratoi unrhyw blân, cynllun neu strategaeth arall y mae eu mabwysiadu neu eu cymeradwyo, yn rhinwedd rheoliad 5(1), yn fater i'r awdurdod benderfynu arno,

rhaid i'r camau a ddynodir gan baragraff (3) (“camau paragraff (3)”) beidio â bod yn gyfrifoldeb i weithrediaeth i'r awdurdod.

(2) Ac eithrio camau paragraff (3), rhaid i unrhyw swyddogaeth o fath a grybwyllir ym mharagraff (1) fod yn gyfrifoldeb i weithrediaeth o'r fath.

(3) Dyma'r camau a ddynodir gan y paragraff hwn—

(a) rhoi cyfarwyddiadau sy'n ei gwneud yn ofynnol i'r weithrediaeth ailystyried unrhyw blân, cynllun neu strategaeth ddrafft a gyflwynir gan y weithrediaeth i'r awdurdod i gael eu hystyried;

(b) diwygio unrhyw blân, cynllun neu strategaeth ddrafft a gyflwynir gan y weithrediaeth i'r awdurdod i gael eu hystyried;

- (c) cymeradwyo unrhyw blan, cynllun neu strategaeth (boed ar ffurf drafft neu beidio) er mwyn eu cyflwyno i'r Cynulliad Cenedlaethol neu unrhyw un o Weinidogion y Goron, sef cynllun neu strategaeth y mae'n ofynnol i unrhyw ran ohonynt gael ei chyflwyno felly;
- (ch) mabwysiadu'r plan, y cynllun neu'r strategaeth (gydag addasiadau neu hebddynt).
- (4) O ran swyddogaeth diwygio, addasu, amrywio neu ddiddymu unrhyw blan, cynllun neu strategaeth o ddisgrifiad y cyfeirir ato ym mharagraff (1), (boed wedi'u cymeradwyo neu wedi'u mabwysiadu, cyn neu ar ôl i'r Rheoliadau hyn ddod i rym)—
- (a) rhaid iddi fod yn gyfrifoldeb i weithrediaeth i'r awdurdod i'r graddau y mae gwneud y diwygio, yr addasu, yr amrywio neu'r diddymu—
- (i) yn ofynnol er mwyn rhoi eu heffaith i ofynion y Cynulliad Cenedlaethol neu un o Weinidogion y Goron mewn perthynas â phlan, cynllun neu strategaeth a gyflwynir i gael eu cymeradwyo, neu ag unrhyw ran a gyflwynir felly; neu
- (ii) wedi'u hawdurdodi gan ddyfarniad a wnaed gan yr awdurdod wrth wneud y trefniadau ar gyfer cymeradwyo neu fabwysiadu'r plan, y cynllun neu'r strategaeth, yn ôl fel y digwydd; a
- (b) rhaid iddi beidio â bod yn gyfrifoldeb i weithrediaeth o'r fath i unrhyw raddau eraill.
- (5) Ac eithrio i'r graddau a grybwyllir ym mharagraff (6), rhaid i swyddogaeth gwneud cais—
- (a) o dan is-adran (5) o adran 135 (rhaglenni ar gyfer gwaredu) o Ddeddf Diwygio Lesddaliad, Tai a Datblygu Trefol 1993(7); neu
- (b) o dan adran 32 (pŵer i waredu tir a ddelir at ddibenion Rhan II) neu adran 43 (cydsyniad sy'n angenrheidiol ar gyfer rhai gwarediadau nad ydynt o fewn adran 32) o Ddeddf Tai 1985(8),
- fod yn gyfrifoldeb i weithrediaeth i'r awdurdod.
- (6) Awdurdodi gwneud y cais yw'r graddau a grybwyllir yn y paragraff hwn.
- (7) Rhaid i swyddogaeth gwneud cais o fath y cyfeirir ato ym mharagraff (5), i'r graddau a grybwyllir ym mharagraff (6), beidio â bod yn gyfrifoldeb i weithrediaeth i'r awdurdod.
- (8) Ni fydd adran 101 o Ddeddf 1972 yn gymwys mewn perthynas â chyflawni—
- (a) swyddogaeth a bennir ym mharagraff (1) i'r graddau nad yw'n gyfrifoldeb i weithrediaeth i'r awdurdod yn rhinwedd y paragraff hwnnw;
- (b) y swyddogaethau a bennir ym mharagraffau (4) a (5) i'r graddau nad ydynt yn gyfrifoldeb i weithrediaeth i'r awdurdod.
- (9) Mewn cysylltiad â chyflawni swyddogaeth—
- (a) cyfrifo yn unol ag unrhyw un o adrannau 32 i 37, 43 i 49, 52I, 52J, 52T a 52U o Ddeddf Cyllid Llywodraeth Leol 1992(9) neu unrhyw un o adrannau 43 i 51 neu adran 61 o'r Ddeddf honno, naill ai drwy'r adran wreiddiol neu drwy gyfrwng adran amnewid; neu
- (b) rhoi praesept o dan Bennod IV o'r Rhan honno,
- rhaid i'r camau a ddynodir gan baragraff (11) (“camau paragraff (11)”) fod yn gyfrifoldeb i weithrediaeth i'r awdurdod.
- (10) Ac eithrio camau paragraff (11), rhaid i unrhyw swyddogaeth o fath a grybwyllir ym mharagraff (9) beidio â bod yn gyfrifoldeb i weithrediaeth o'r fath i'r awdurdod.
- (11) Dyma'r camau a ddynodir gan y paragraff hwn—

(7) 1993 p.28, y ceir diwygiadau iddi nad ydynt yn berthnasol i'r Rheoliadau hyn.

(8) 1985 p.68. Gwnaed diwygiadau perthnasol, yn is-adran (3) o adran 32 ac is-adran (1)(a) o adran 43, gan baragraff 3(a), (d) ac (e) o'r Atodlen i O.S. 1997/74.

(9) 1992 p.14; mewnosodwyd adrannau 52I, 52J, 52T a 52U gan Ddeddf Llywodraeth Leol 1999 (p.27) Atodlen 1, paragraff 1.

- (a) paratoi'r canlynol i'w cyflwyno i'r awdurdod i gael eu hystyried—
 - (i) amcangyfrifon o'r symiau sydd i'w hagregu wrth gyfrifo neu amcangyfrifon o symiau eraill sydd i'w defnyddio at ddibenion y cyfrifo;
 - (ii) y symiau y mae'n ofynnol eu datgan yn y praesept;
- (b) ailystyried yr amcangyfrifon a'r symiau hynny yn unol â gofynion yr awdurdod;
- (c) cyflwyno amcangyfrifon a symiau diwygiedig i'r awdurdod i gael eu hystyried.

Cyflawni swyddogaethau gweithrediaeth gan awdurdodau

5.—(1) Yn ddarostyngedig i baragraff (2), rhaid i swyddogaeth o unrhyw un o'r disgrifiadau a bennir yng ngholofn (1) o Atodlen 4 (a allai, heblaw am y paragraff hwn, fod yn gyfrifoldeb i weithrediaeth i'r awdurdod), beidio â bod yn gyfrifoldeb i weithrediaeth o'r fath o dan yr amgylchiadau a bennir yng ngholofn (2) mewn perthynas â'r swyddogaeth honno.

(2) Ni fydd paragraff (1) yn gymwys mewn perthynas â chyflawni swyddogaeth o'r disgrifiad a bennir ym mharagraff 3 o golofn (1) o Atodlen 4—

- (a) os yw'n rhesymol edrych ar yr amgylchiadau sy'n golygu bod angen gwneud y dyfarniad fel amgylchiadau brys; a
- (b) os yw'r unigolyn neu'r corff y gwneir y dyfarniad ganddo wedi sicrhau datganiad mewn ysgrifan gan gadeirydd pwyllgor trosolygu a chraffu perthnasol neu, os nad oes person o'r fath, neu os yw cadeirydd pob pwyllgor trosolygu a chraffu perthnasol yn methu gweithredu neu'n anfodlon gweithredu, gan gadeirydd yr awdurdod neu, yn absenoldeb y person hwnnw, gan yr is-gadeirydd fod angen i'r dyfarniad gael ei wneud ar frys.

(3) Ym mharagraff (2) ystyr “pwyllgor trosolygu a chraffu perthnasol” yw pwyllgor trosolygu a chraffu i'r awdurdod o dan sylw y mae ei gylch gwaith yn cynnwys y pŵer i adolygu neu i graffu ar benderfyniadau neu gamau eraill a gymerwyd wrth gyflawni'r swyddogaeth y mae'r dyfarniad yn ymwneud â hi.

(4) Cyn gynted ag y bo'n rhesymol ymarferol ar ôl i'r dyfarniad gael ei wneud, rhaid i'r unigolyn neu'r corff y gwneir dyfarniad ganddo yn unol â pharagraff (2) gyflwyno adroddiad i'r awdurdod y mae'n rhaid iddo gynnwys manylion—

- (a) y dyfarniad;
- (b) yr argyfwng neu'r amgylchiadau eraill y cafodd ei wneud odanynt; ac
- (c) y rhesymau dros y dyfarniad.

(5) Ni fydd adran 101 o Ddeddf 1972 yn gymwys mewn perthynas â chyflawni swyddogaeth y cyfeirir ati ym mharagraff (1) nad yw, yn rhinwedd y paragraff hwnnw, yn gyfrifoldeb i weithrediaeth i'r awdurdod.

Llofnodwyd ar ran Cynulliad Cenedlaethol Cymru o dan adran 66(1) o Ddeddf Llywodraeth Cymru 1998(10).

21 Mehefin 2001

D. Elis-Thomas
Llywydd y Cynulliad Cenedlaethol

ATODLEN 1

Rheoliad 2

SWYDDOGAETHAU NAD YDYNT I FOD YN
GYFRIFOLDEB I WEITHREDIAETH AWDURDOD

(1) <i>Y Swyddogaeth</i>	(2) <i>Y Ddarpariaeth mewn Deddf neu Offeryn Statudol</i>
-----------------------------	--

**A. Swyddogaethau sy'n ymwneud â
chynllunio wlad a thref a rheoli datblygu**

1. Y pŵer i benderfynu ar gais am ganiatâd cynllunio. Adrannau 70(1)(a) a (b) a 72 o Ddeddf Cynllunio . Gwlad a Thref [1990 \(p.8\)\(11\)](#)
2. Y pŵer i benderfynu ar geisiadau am ddatblygu tir heb gydymffurfio ag amodau a osodwyd o'r blaen. Adran 73 o Ddeddf Cynllunio Gwlad a Thref 1990.
3. Y pŵer i roi caniatâd cynllunio ar gyfer datblygiad sydd eisoes wedi'i gyflawni. Adran 73A o Ddeddf Cynllunio Gwlad a Thref 1990(12).
4. Y pŵer i wrthod penderfynu ar gais am ganiatâd cynllunio. Adran 70A o Ddeddf Cynllunio Gwlad a Thref 1990(13).
5. Dyletswyddau sy'n ymwneud â gwneud penderfyniadau ar geisiadau cynllunio. Adrannau 69, 76 a 92 o Ddeddf Cynllunio Gwlad a Thref 1990 ac Erthyglau 8, 10 i 13, 15 i 22 a 25 a 26 o Orchymyn Cynllunio Gwlad a Thref (Gweithdrefn Ddatblygu Gyffredinol) 1995 (O.S. [1995/419](#)) a chyfarwyddiadau a wneir odanynt.
6. Y pŵer i benderfynu ar gais am ganiatâd cynllunio a wneir gan awdurdod lleol, ar ei ben ei hun neu ar y cyd â pherson arall. Adran 316 o Ddeddf Cynllunio Gwlad a Thref 1990 a Rheoliadau Cyffredinol Cynllunio Gwlad a Thref 1992 (O.S. [1992/1492](#))(14)).
7. Y pŵer i wneud penderfyniadau, i roi cymeradwyaethau ac i gytuno ar faterion penodol eraill sy'n ymwneud ag arfer hawliau datblygu a ganiateir. Rhannau 6, 7, 11, 17, 19, 20, 21 i 24, 30 a 31 o Atodlen 2 i Orchymyn Cynllunio Gwlad a Thref (Datblygu Cyffredinol a Ganiateir) 1995 (O.S. [1995/418](#)).
8. Y pŵer i wneud cytundeb sy'n rheoleiddio datblygu tir neu ddefnyddio tir. Adran 106 o Ddeddf Cynllunio Gwlad a Thref 1990.
9. Y pŵer i roi tystysgrif o ddefnydd neu ddatblygiad cyfreithlon presennol neu arfaethedig. Adrannau 191(4) a 192(2) o Ddeddf Cynllunio Gwlad a Thref 1990(15).
10. Y pŵer i gyflwyno hysbysiad cwblhau. Adran 94(2) o Ddeddf Cynllunio Gwlad a Thref 1990.

(11) Adran 70(1)(a) a (b) o Ddeddf Cynllunio Gwlad a Thref [1990 \(p.8\)](#).(12) Mewnosodwyd adran 73A gan Ddeddf Cynllunio ac Iawndal [1991 \(p.34\)](#), Atodlen 7, paragraff 8.

(13) Mewnosodwyd adran 70A gan Ddeddf Cynllunio ac Iawndal 1991, adran 17.

(14) Amnewidiwyd adran 316 gan adran 20 o Ddeddf Cynllunio ac Iawndal 1991. Yr offerynnau diwygio perthnasol yw O.S. [1992/1982](#) a [1998/2800](#).

(15) Amnewidiwyd adrannau 191 a 192 gan adran 10 o Ddeddf Cynllunio ac Iawndal 1991.

(1) Y Swyddogaeth	(2) Y Ddarpariaeth mewn Deddf neu Offeryn Statudol
11. Y pŵer i roi cydsyniad i arddangos hysbysebion.	Adran 220 o Ddeddf Cynllunio Gwlad a Thref 1990 a Rheoliadau Cynllunio Gwlad a Thref (Rheoli Hysbysebion) 1992(16).
12. Y pŵer i awdurdodi mynd ar dir.	Adran 196A o Ddeddf Cynllunio Gwlad a Thref 1990(17).
13. Y pŵer i'w gwneud yn ofynnol rhoi'r gorau i ddefnyddio tir.	Adran 102 o Ddeddf Cynllunio Gwlad a Thref 1990.
14. Y pŵer i gyflwyno hysbysiad torri rheolau cynllunio, hysbysiad torri amod neu hysbysiad stop.	Adrannau 171C, 187A a 183(1) o Ddeddf Cynllunio Gwlad a Thref 1990(18).
15. Y pŵer i roi hysbysiad gorfodi.	Adran 172 o Ddeddf Cynllunio Gwlad a Thref 1990(19).
16. Y pŵer i wneud cais am waharddeb i atal torri rheoli cynllunio.	Adran 187B o Ddeddf Cynllunio Gwlad a Thref 1990(20).
17. Y pŵer i benderfynu ar geisiadau am gydsyniad sylweddau peryglus, a phwerau cysylltiedig.	Adrannau 9(1) a 10 o Ddeddf Cynllunio (Sylweddau Peryglus) 1990 (p. 10).
18. Y ddyletswydd i benderfynu ar amodau y mae hen ganiatadau mwyngloddio, caniatadau cynllunio perthnasol sy'n ymwneud â safleoedd cwsg neu safleoedd gweithredol Rhan I neu II, neu ganiatadau mwynol sy'n ymwneud â safleoedd mwyngloddio, yn ôl fel y digwydd, i fod yn ddarostyngedig iddynt.	Paragraff 2(6)(a) o Atodlen 2 i Ddeddf Cynllunio ac Iawndal 1991, paragraff 9(6) o Atodlen 13 i Ddeddf yr Amgylchedd 1995 (p. 25) a pharagraff 6(5) o Atodlen 14 i'r Ddeddf honno.
19. Y pŵer i'w gwneud yn ofynnol bod tir yn cael ei gynnal yn iawn.	Adran 215(1) o Ddeddf Cynllunio Gwlad a Thref 1990.
20. Y pŵer i benderfynu ar gais am gydsyniad adeilad rhestredig, a phwerau cysylltiedig, mewn Ardaloedd Cadwraeth) 1990 (p.9).	Adrannau 16(1) a (2), 17, 27(2) a 33(1) o Ddeddf Cynllunio (Adeiladau Rhestredig ac Adeiladau
21. Y pŵer i benderfynu ar geisiadau am gydsyniad ardal gadwraeth.	Adran 16(1) o Ddeddf Cynllunio (Adeiladau Rhestredig ac Ardaloedd Cadwraeth) 1990, fel y'i cymhwysir gan adran 74(3) o'r Ddeddf honno(21)).
22. Dyletswyddau sy'n ymwneud â cheisiadau am gydsyniad adeilad rhestredig	Adrannau 13(1) a 14(1) a (4) o Ddeddf Cynllunio (Adeiladau Rhestredig ac Ardaloedd

(16) O.S. 1992/666, y ceir diwygiadau iddo nad ydynt yn berthnasol i'r Rheoliadau hyn.

(17) Mewnosodwyd adran 196A gan adran 11 o Ddeddf Cynllunio ac Iawndal 1991. I gael yr amgylchiadau y gall yr hawl gael ei harfer odanynt, gweler adrannau 196A i 196C o Ddeddf Cynllunio Gwlad a Thref 1990.

(18) Mewnosodwyd adrannau 171C a 187A gan adrannau 1 a 2 o Ddeddf Cynllunio ac Iawndal 1991. Amnewidiwyd is-adrannau (1) i (5A) o adran 183 gan adran 9 o Ddeddf Cynllunio Gwlad ac Iawndal 1991.

(19) Amnewidiwyd adran 172 gan adran 5 o Ddeddf Cynllunio ac Iawndal 1991.

(20) Mewnosodwyd adran 187B gan adran 3 o Ddeddf Cynllunio ac Iawndal 1991.

(21) Gweler hefyd Rheoliadau Cynllunio Gwlad a Thref (Adeiladau Rhestredig ac Adeiladau mewn Ardaloedd Cadwraeth) 1990 (O.S. 1990/1519), y ceir diwygiadau iddynt nad ydynt yn berthnasol i'r Rheoliadau hyn.

Statws This is the original version (as it was originally made). Dim ond ar ei ffurf wreiddiol y mae'r eitem hon o ddeddfwriaeth ar gael ar hyn o bryd.

(1) Y Swyddogaeth	(2) Y Ddarpariaeth mewn Deddf neu Offeryn Statudol
a chydysyniad ardal gadwraeth. Reoliadau Cynllunio Gwlad a Thref (Adeiladau	Cadwraeth)1990 a rheoliadau 3 i 6 ac 13 o Rhestredig ac Adeiladau mewn Ardaloedd Cadwraeth) 1990 a pharagraff 127 o Gylchlythyr y Swyddfa Gymreig 61/96 Cynllunio a'r Amgylchedd Hanesyddol; Adeiladau Hanesyddol ac Ardaloedd Cadwraeth.
23. Y pŵer i gyflwyno hysbysiad cadw adeilad, a phwerau cysylltiedig.	Adrannau 3(1) a 4(1) Ddeddf Cynllunio (Adeiladau Rhestredig ac Ardaloedd Cadwraeth) 1990.
24. Y pŵer i roi hysbysiad gorfodi mewn perthynas â dymchwel adeilad sydd heb ei restru mewn ardal gadwraeth.	Adran 38 o Ddeddf Cynllunio (Adeiladau Rhestredig ac Ardaloedd Cadwraeth) 1990.
25. Pwerau i gaffael adeilad rhestredig y mae angen ei drwsio a chyflwyno hysbysiad trwsio.	Adrannau 47 a 48 o Ddeddf Cynllunio (Adeiladau Rhestredig ac Ardaloedd Cadwraeth) 1990.
26. Y pŵer i wneud cais am waharddeb mewn perthynas ag adeilad rhestredig.	Adran 44A o Ddeddf Cynllunio (Adeiladau Rhestredig ac Ardaloedd Cadwraeth) 1990(22).
27. Y pŵer i wneud gwaith brys.	Adran 54 o Ddeddf Cynllunio (Adeiladau Rhestredig ac Ardaloedd Cadwraeth) 1990.
28. pŵer yn gysylltiedig â gweithio mwynau.	Atodlen 9 i Ddeddf Cynllunio Gwlad a Thref 1990.
29. pŵer yn gysylltiedig â llwybrau troed a llwybrau ceffylau.	Adran 257 o Ddeddf Cynllunio Gwlad a Thref 1990.
30. pŵer ynghylch tystysgrifo datblygiadau amgen priodol.	Adran 117 o Ddeddf Iawndal Tir 1961 (p.33).
31. Y pŵer i gyflwyno gorchmynion prynu.	Adrannau 137—144 o Ddeddf Cynllunio Gwlad a Thref 1990.
32. Pwerau yn gysylltiedig â gorchmynion malltod.	Adrannau 149—171 o Ddeddf Cynllunio Gwlad a Thref 1990.
33. Y pŵer i awdurdodi codi camfeydd etc ar lwybrau troed neu lwybrau ceffylau.	Adran 147 o Ddeddf Priffyrdd 1980 (p.66).
B. Swyddogaethau trwyddedu a chofrestru (i'r graddau nad oes unrhyw baragraff arall yn yr Atodlen hon yn ymdrin â hwy)	
1. Y pŵer i roi trwyddedau sy'n awdurdodi defnyddio tir yn safle carafanau (“trwyddedau safle”).	Adran 3(3) o Ddeddf Safleoedd Carafanau a Rheoli Datblygu 1960 (p. 62).
2. Y pŵer i drwyddedu defnyddio anheddau symudadwy a safleoedd gwersylla.	Adran 269(1) o Ddeddf Iechyd y Cyhoedd 1936 (p.49).

(22) Mewnosodwyd adran 44A gan Ddeddf Cynllunio ac Iawndal 1991 (p.34) Atodlen 3, paragraff 7.

(1) Y Swyddogaeth	(2) Y Ddarpariaeth mewn Deddf neu Offeryn Statudol
3. Y pŵer i drwyddedu cerbydau hacni a cherbydau hurio preifat.	(a) (a) o ran cerbydau hacni, Deddf Cymalau Heddluoedd Tref 1847 (10 & 11 Vict. p.89), fel y'i hestynnwyd gan adran 171 o Ddeddf Iechyd y Cyhoedd 1875 (38 & 39 Vict. p.55), ac adran 15 o Ddeddf Trafnidiaeth 1985 (p.67); ac adrannau 47, 57, 58, 60 a 79 o Ddeddf Llywodraeth Leol (Darpariaethau Amrywiol) 1976 (p.57); (b) o ran hurio preifat, adrannau 48, 57, 68, 60 a 79 o Ddeddf Llywodraeth Leol (Darpariaethau Amrywiol) 1976.
4. Y pŵer i drwyddedu gyrrwyr cerbydau hacni a cherbydau hurio preifat.	Adrannau 51, 53, 54, 59, 61 a 79 o Ddeddf Llywodraeth Leol (Darpariaethau Amrywiol) 1976.
5. Y pŵer i drwyddedu gweithredwyr cerbydau hacni a cherbydau hurio preifat.	Adrannau 55 i 58, 62 a 79 o Ddeddf Llywodraeth Leol (Darpariaethau Amrywiol) 1976.
6. Y pŵer i gofrestru hyrwyddwyr pyllau.	Atodlen 2 i Ddeddf Betio, Gamblo a Loteriau 1963 (p.2)(23).
7. Y pŵer i roi trwyddedau betio ar gyfer traciau.	Atodlen 3 i Ddeddf Betio, Gamblo a Loteriau 1963(24).
8. Y pŵer i drwyddedu cynlluniau betio ar gyfer traciau ar y cyd â'i gilydd.	Atodlen 5ZA i Ddeddf Betio, Gamblo a Loteriau 1963 (25).
9. Y pŵer i roi trwyddedau mewn perthynas â safleoedd sydd â pheiriannau chwarae.	Atodlen 9 i Ddeddf Gamblo 1968 (p. 65)(26)).
10. Y pŵer i gofrestru cymdeithasau sy'n dymuno hybu loteriau.	Atodlen 1 i Ddeddf Loteriau a Difyrion 1976 (p. 32)(27).
11. Y pŵer i roi trwyddedau mewn perthynas â safleoedd lle darperir difyrion â gwobrau.	Atodlen 3 i Ddeddf Betio, Gamblo a Loteriau 1976 (28)).
12. Y pŵer i roi trwyddedau sinema a thrwyddedau clybiau sinema.	Adran 1 o Ddeddf Sinemâu 1985 (p. 13).
13. Y pŵer i roi trwyddedau theatr.	Adrannau 12 i 14 o Ddeddf Theatrau 1968 (p. 54)(29).

(23) Y ceir diwygiadau iddi nad ydynt yn berthnasol i'r Rheoliadau hyn.

(24) Y ceir diwygiadau iddi nad ydynt yn berthnasol i'r Rheoliadau hyn.

(25) Mewnosodwyd Atodlen 5ZA gan O.S. 1995/3231, erthygl 5(6).

(26) Y ceir diwygiadau iddi nad ydynt yn berthnasol i'r Rheoliadau hyn.

(27) Y ceir diwygiadau iddi nad ydynt yn berthnasol i'r Rheoliadau hyn.

(28) Y ceir diwygiadau iddi nad ydynt yn berthnasol i'r Rheoliadau hyn.

(29) A ddiwygiwyd gan Ddeddf Llywodraeth Leol 1972, adran 204(6) a Deddf Llywodraeth Leol, Cynllunio a Thir 1980, adran 1(6), Atodlen 6 paragraff 11 ac Atodlen 34, Rhan VI.

Statws This is the original version (as it was originally made). Dim ond ar ei ffurf wreiddiol y mae'r eitem hon o ddeddfwriaeth ar gael ar hyn o bryd.

(1) Y Swyddogaeth	(2) Y Ddarpariaeth mewn Deddf neu Offeryn Statudol
14. Y pŵer i roi trwyddedau adloniant.	Adran 12 o Ddeddf Plant a Phersonau Ifanc 1933 (p. 12), adran 79 o Ddeddf Trwyddedu 1964 (p. 26), adrannau 1 i 5 a 7 o Ddeddf Lleoedd Adloniant Preifat (Trwyddedu) 1967 (p. 19) a Rhannau I a II o'r Atodlen iddi, a Rhan I o Ddeddf Llywodraeth Leol (Darpariaethau Amrywiol) 1982 (p. 30) ac Atodlenni 1 a 2 iddi.
15. Y pŵer i drwyddedu siopau rhyw a sinemâu rhyw.	Deddf Llywodraeth Leol (Darpariaethau Amrywiol) 1982, adran 2 ac Atodlen 3.
16. Y pŵer i drwyddedu perfformiadau hypnotiaeth.	Deddf Hypnotiaeth 1952 (p.46).
17. Y pŵer i drwyddedu safleoedd ar gyfer acwbigiadau, tatws, tyllu clustiau ac electrolysis.	Adrannau 13 i 17 o Ddeddf Llywodraeth Leol (Darpariaethau Amrywiol) 1982.
18. Y pŵer i drwyddedu cychod pleser a llongau pleser.	Adran 94 o Ddeddf Diwygio Deddfau Iechyd y Cyhoedd 1907 (p. 53)(30).
19. Y pŵer i drwyddedu masnachu mewn marchnadoedd ac ar y stryd.	Rhan III o Ddeddf Llywodraeth Leol (Darpariaethau Amrywiol) 1982 ac Atodlen 4 iddi.
20. Y pŵer i drwyddedu caffis nos a siopau prydu parod.	Adran 2 o Ddeddf Tai Lluniaeth Hwyr y Nos 1969 (p. 53)(31).
21. Y ddyletswydd i gadw rhestr o bersonau sydd â'r hawl i werthu gwenwynau nad ydynt yn feddyginiaeth.	Adrannau 3(1)(b)(ii), 5, 6 ac 11 o Ddeddf Gwenwynau 1972 (p. 66)(32)).
22. Y pŵer i drwyddedu delwyr helgig a lladd a gwerthu helgig.	Adrannau 5, 6, 17, 18 a 21 i 23 o Ddeddf Hela 1831 (p. 32); adrannau 2 i 16 o Ddeddf Trwyddedu Helgig 1860 (p. 90), adran 4 o Ddeddf Tollau Cartref a Chyllid y Wlad 1883 (p. 10), adrannau 12(3) a 27 o Ddeddf Llywodraeth Lleol 1874 (p. 73), ac adran 213 o Ddeddf Llywodraeth Leol 1972 (p. 70).
23. Y pŵer i gofrestru a thrwyddedu safleoedd ar gyfer paratoi bwyd.	Adran 19 o Ddeddf Diogelwch Bwyd 1990 (p. 16).
24. Y pŵer i drwyddedu iardiau sgrap.	Adran 1 o Ddeddf Delwyr Metel Sgrap 1964 (p.69).

(30) A ddiwygiwyd gan Ddeddf Llywodraeth Leol 1974, (p.7), Atodlen 6, paragraff 1, adran 18 o Ddeddf Llywodraeth Leol, (Darpariaethau Amrywiol) 1976 (p.57) ac adran 186 o Ddeddf Llywodraeth Leol, Cynllunio a Thir 1980 (p.65). Amnewidiwyd adran 94(8) gan Orchymyn Dadreoleiddio (Deddf Diwygio Deddfau Iechyd y Cyhoedd) 1997 (O.S. 1997/1187).

(31) A ddiwygiwyd gan Ddeddf Llywodraeth Leol 1972, adran 204(9).

(32) Diwygiwyd adran 5 gan Ddeddf Llywodraeth Leol, Cynllunio a Thir 1980, Atodlen 6, paragraff 13(1).

(1) <i>Y Swyddogaeth</i>	(2) <i>Y Ddarpariaeth mewn Deddf neu Offeryn Statudol</i>
25. Y pŵer i roi, diwygio neu amnewid tystysgrifau diogelwch (cyffredinol neu arbennig) ar gyfer meysydd chwaraeon.	Deddf Diogelwch Meysydd Chwaraeon 1975 (p.52)(33).
26. Y pŵer i roi, dileu, diwygio neu amnewid tystysgrifau diogelwch ar gyfer eisteddleoedd rheoledig mewn meysydd chwaraeon.	Rhan III o Ddeddf Diogelwch Rhag Tân a Diogelwch Lleoedd Chwaraeon 1987 (p.27).
27. Y pŵer i roi trwyddedau tân.	Adran 5 o Ddeddf Rhagofalon Tân 1971 (p.40)
28. Y pŵer i drwyddedu safleoedd ar gyfer bridio cwn.	Adran 1 o Ddeddf Bridio Cwn 1973 (p. 60) ac adran 1 o Ddeddf Bridio a Gwerthu Cwn (Lles) 1999 (p. 11).
29. Y pŵer i drwyddedu siopau anifeiliaid anwes a sefydliadau eraill lle caiff anifeiliaid eu bridio neu eu cadw er mwyn cynnal busnes.	Adran 1 o Ddeddf Anifeiliaid Anwes 1951 (p. 35)(34); adran 1 o Ddeddf Sefydliadau Byrddio Anifeiliaid 1963(p. 43)(35); Deddf Sefydliadau Marchogaeth 1964 a 1970 (1964 p. 70 a 1970 p. 70)(36); adran 1 o Ddeddf Bridio Cwn 1973 (p. 60)(37)), ac adrannau 1 ac 8 o Ddeddf Bridio a Gwerthu Cwn (Lles) 1999.
30. Y pŵer i gofrestru hyfforddwyr ac arddangoswyr anifeiliaid.	Adran 1 o Ddeddf Anifeiliaid Perfformio (Rheoleiddio) 1925 (p.38)(38).
31. Y pŵer i drwyddedu sŵ au.	Adran 1 o Ddeddf Trwyddedu Sŵ au 1981 (p.37)(39)).
32. Y pŵer i drwyddedu anifeiliaid gwyllt peryglus.	Adran 1 o Ddeddf Anifeiliaid Gwyllt Peryglus 1976 (p.38).
33. Y pŵer i drwyddedu iardiau naceriaid.	Adran 4 o Ddeddf Lladd-dai 1974. Gweler hefyd Orchymyn Sgîl-gynhyrchion Anifeiliaid 1999 (O.S. 1999/646).
34. Y pŵer i drwyddedu cyflogi plant.	Rhan II o Ddeddf Plant a Phersonau Ifanc 1933 (p.33), is-ddeddfau a wneir o dan y Rhan honno, a Rhan II o Ddeddf Plant a Phersonau Ifanc 1963 (p.37).
35. Y pŵer i gymeradwyo safleoedd ar gyfer gweinyddu priodasau.	Rhan 46A o Ddeddf Priodasau 1949 (p. 76) a Rheoliadau Priodasau (Safleoedd a Gymeradwywyd) 1995 (O.S. 1995/510)(40).

(33) A ddiwygiwyd gan Ddeddf Diogelwch Tân a Diogelwch Lleoedd Chwaraeon 1987 (p.27). Gweler, yn benodol, Ran II o'r Ddeddf honno ac Atodlen 2 iddi.

(34) A ddiwygiwyd gan Ddeddf Llywodraeth Leol 1974, adran 42 ac Atodlen 8.

(35) A ddiwygiwyd gan Ddeddf Llywodraeth Leol 1974, Atodlen 6, paragraff 17 a chan Ddeddf Diogelu Anifeiliaid (Diwygio) 1988 (p.29), adran 3(2) a (3) a'r Atodlen.

(36) A ddiwygiwyd gan Ddeddf Llywodraeth Leol 1974, adran 35(1) a (2) ac Atodlen 6, paragraff 18 a chan Ddeddf Diogelu Anifeiliaid (Diwygio) 1988, adran 3(2) a (3) a'r Atodlen.

(37) Diwygiwyd adran 1 gan Ddeddf Llywodraeth Leol, Cynllunio a Thir 1980, adran 1(6), Atodlen 6, Atodlen 34, paragraff 15 a chan Ddeddf Diogelu Anifeiliaid (Diwygio) 1988, adran 3(2) a (3) a'r Atodlen.

(38) A ddiwygiwyd gan Ddeddf Llywodraeth Leol 1974, adrannau 35(1) a (2) a 42, Atodlen 6, paragraff 2(1) ac Atodlen 8.

(39) A ddiwygiwyd gan Ddeddf Llywodraeth Leol, Cynllunio a Thir 1980, Atodlen 6, paragraff 6, a chan adran 3 o Ddeddf Diogelu Anifeiliaid (Diwygio) 1988.

(40) Mewnosodwyd adran 46A gan adran 1 o Ddeddf Priodasau 1994 (p.34).

Statws This is the original version (as it was originally made). Dim ond ar ei ffurf wreiddiol y mae'r eitem hon o ddeddfwriaeth ar gael ar hyn o bryd.

(1) <i>Y Swyddogaeth</i>	(2) <i>Y Ddarpariaeth mewn Deddf neu Offeryn Statudol</i>
36. Y pŵer i gofrestru tir comin neu lawntiau trefi neu bentrefi, ac eithrio os yw'r pŵer yn arferadwy ar gyfer rhoi effaith i'r canlynol yn unig—	Rheoliad 6 o Reoliadau Cofrestru Tiroedd Comin (Tiroedd Newydd) 1969 (O.S. 1969/1843).
(a) cyfnewid tiroedd y mae gorchymyn o dan adran 19(3) o Ddeddf Caffael Tir 1981 (p.67) neu baragraff 6(4) o Atodlen 3 iddi yn effeithio arnynt; neu (b) gorchymyn o dan adran 147 o Ddeddf Amgáu Tiroedd 1845 (p. 8 a 9 Vict. p.118).	
37. Y pŵer i gofrestru amrywiadau ar hawliau comin.	Rheoliad 29 o Reoliadau Cofrestru Tiroedd Comin (Cyffredinol) 1966 (O.S. 1966/1471)(41).
38. Y pŵer i drwyddedu personau i gasglu ar gyfer achosion elusennol ac achosion eraill.	Adran 5 o Ddeddf yr Heddlu, Ffatrioedd etc. (Darpariaethau Amrywiol) 1916 (p.31) ac adran 2 o Ddeddf Casglu o Dŷ i Dŷ 1939 (p. 44)(42)).
39. Y pŵer i roi cydsyniad ar gyfer gweithredu uchelseinydd.	Atodlen 2 i Ddeddf Sŵn a Niwsans Statudol 1993 (p.40).
40. Y pŵer i roi trwydded ar gyfer gweithfeydd stryd.	Adran 50 o Ddeddf Ffyrdd Newydd a Gweithfeydd Stryd 1991 (p.22).
41. Y pŵer i drwyddedu asiantaethau ar gyfer cyflenwi nyrsys.	Adran 2 o Ddeddf Asiantaethau Nyrsys 1957 (p.16).
42. Y pŵer i roi trwyddedau ar gyfer symud moch.	Erthygl 12 o Orchymyn Moch (Cofnodion, Adnabod a Symud) 1995 (O.S. 1995/11).
43. Y pŵer i drwyddedu gwerthu moch.	Erthygl 13 o Orchymyn Moch (Cofnodion, Adnabod a Symud) 1995.
44. Y pŵer i drwyddedu canolfannau casglu ar gyfer symud moch.	Erthygl 14 o Orchymyn Moch (Cofnodion, Adnabod a Symud) 1995.
45. Y pŵer i roi trwydded i symud gwartheg o farchnad.	Erthygl 5(2) o Reoliadau Adnabod Gwartheg 1998 (O.S. 1998/871).
46. Y pŵer i ganiatáu gosod sgip adeiladwr ar briffordd.	Adran 139 o Ddeddf Priffyrdd 1980 .
47. Y pŵer i drwyddedu plannu, cadw a chynnal coed etc. ar ran o'r briffordd.	Adran 142 o Ddeddf Priffyrdd 1980.
48. Y pŵer i drwyddedu gweithfeydd mewn perthynas ag adeiladau etc. sy'n rhwystro'r briffordd.	Adran 169 o Ddeddf Priffyrdd 1980.

(41) A ddiwygiwyd gan O.S. 1968/658.

(42) A ddiwygiwyd gan adran 22 o Ddeddf Llywodraeth Leol (Darpariaethau Amrywiol) 1982 (p.30).

(1) Y Swyddogaeth	(2) Y Ddarpariaeth mewn Deddf neu Offeryn Statudol
49. Y pŵer i gydsynio i ollyngiadau neu gloddiadau mewn strydoedd.	Adran 171 o Ddeddf Priffyrdd 1980.
50. Y pŵer i hepgor y rhwymedigaeth i godi palis neu ffens.	Adran 172 o o Ddeddf Priffyrdd 1980.
51. Y pŵer i gyfyngu ar osod rheiliau, trawstiau etc. dros briffyrdd.	Adran 178 o o Ddeddf Priffyrdd 1980.
52. Y pŵer i gydsynio i adeiladu selerydd etc. o dan y stryd.	Adran 179 o Ddeddf Priffyrdd 1980(43).
53. Y pŵer i gydsynio i wneud agoriadau i selerydd etc. o dan strydoedd, a goleuadau ac awyryddion ar y pafn.	Adran 180 o Ddeddf Priffyrdd 1980.
54. Y pŵer i ganiatáu defnyddio rhannau o adeiladau ar gyfer storio selwloid.	Adran 1 o Ddeddf Ffilm Selwloid a Sinematograff 1922 (p.35).
55. Y pŵer i gymeradwyo safleoedd cynhyrchion cig.	Rheoliadau 4 a 5 o Reoliadau Cynhyrchion Cig (Hylendid) 1994 (O.S. 1994/3082)(44).
56. Y pŵer i gymeradwyo safleoedd i gynhyrchu briwrig neu baratoadau cig.	Rheoliad 4 o Reoliadau Briwrig a Pharatoadau Cig (Hylendid) 1995 (O.S. 1995/3205).
57. Y pŵer i gymeradwyo sefydliadau llaeth.	Rheoliadau 6 a 7 o Reoliadau Cynhyrchion Llaeth (Hylendid) 1995(O.S. 1995/1086)(45).
58. Y pŵer i gymeradwyo sefydliadau cynhyrchion wyau.	Rheoliad 5 o Reoliadau Cynhyrchion Wyau 1993 (O.S. 1993/1520).
59. Y pŵer i roi trwyddedau i siopau cigyddion manwerthol sy'n cyflawni gweithrediadau masnachol mewn perthynas â chig amrwd sydd heb ei lapio ac sy'n gwerthu neu'n cyflenwi cig amrwd a bwydydd sy'n barod i'w bwyta.	Rheoliadau Diogelwch Bwyd (Hylendid Bwyd yn Gyffredinol) (Siopau Cigyddion) (Diwygio) (Cymru) 2000 (O.S. 2000/3341)(46)).
60. Y pŵer i gymeradwyo safleoedd cynhyrchion pysgod.	Rheoliad 24 o Reoliadau Diogelwch Bwyd (Cynhyrchion Pysgodfeydd a Physgod Cregyn Byw) (Hylendid) 1998 (O.S. 1998/994).
61. Y pŵer i gymeradwyo canolfannau dosbarthu neu ganolfannau puro.	Rheoliad 11 o Reoliadau Diogelwch Bwyd (Cynhyrchion Pysgodfeydd a Physgod Cregyn Byw) (Hylendid) 1998.
62. Y pŵer i gofrestru llongau pysgota y mae perdys neu fwlysgiaid yn cael eu coginio arnynt.	Rheoliad 21 o Reoliadau Diogelwch Bwyd (Cynhyrchion Pysgodfeydd a Physgod Cregyn Byw) (Hylendid) 1998.

(43) A ddiwygiwyd gan adran 22 o Ddeddf Llywodraeth Leol (Darpariaethau Amrywiol) 1982 (p.30).

(44) A ddiwygiwyd gan reoliad 2 o Reoliadau Cynhyrchion Cig (Hylendid) (Diwygiadau) 1999 (O.S. 1999/683).

(45) A ddiwygiwyd gan O.S. 1996/699.

(46) Mae'r rheoliadau hyn yn diwygio Rheoliadau Diogelwch Bwyd (Diogelwch Bwyd yn Gyffredinol) 1995 (O.S. 1995/1763).

Statws This is the original version (as it was originally made). Dim ond ar ei ffurf wreiddiol y mae'r eitem hon o ddeddfwriaeth ar gael ar hyn o bryd.

(1) <i>Y Swyddogaeth</i>	(2) <i>Y Ddarpariaeth mewn Deddf neu Offeryn Statudol</i>
63. Y pŵer i gymeradwyo llongau ffatri a sefydliadau cynhyrchion pysgodfeydd.	Rheoliad 24 o Reoliadau Diogelwch Bwyd (Cynhyrchion Pysgodfeydd a Physgod Cregyn Byw) (Hylendid) 1998.
64. Y pŵer i gofrestru marchnadoedd ocsiwn a marchnadoedd cyfanwerthu.	Rheoliad 26 o Reoliadau Diogelwch Bwyd (Cynhyrchion Pysgodfeydd a Physgod Cregyn Byw) (Hylendid) 1998.
65. Y ddyletswydd i gadw cofrestr o safleoedd busnesau bwyd.	Rheoliad 5 o Reoliadau Safleoedd Bwyd (Cofrestru) 1991 (O.S. 1991/2828).
66. Y pŵer i gofrestru safleoedd busnesau bwyd.	Adran 19 o Ddeddf Diogelwch Bwyd 1990 (p.16) a Rheoliad 9 o Reoliadau Safleoedd Bwyd (Cofrestru) 1991.

C. Swyddogaethau sy'n ymwneud ag iechyd a diogelwch yn y gwaith

Swyddogaethau o dan unrhyw un o'r "darpariaethau statudol perthnasol" o fewn ystyr Rhan I (iechyd, diogelwch a lles mewn cysylltiad â gwaith, a rheoli sylweddau peryglus) o Ddeddf Iechyd a Diogelwch yn y Gwaith etc. 1974, i'r graddau y mae'r swyddogaethau hynny'n cael eu cyflawni heblaw yn rhinwedd swyddogaeth yr awdurdod fel cyflogwr.

Rhan I o Ddeddf Iechyd a Diogelwch yn y Gwaith etc. 1974 (p. 37)(47).

CH. Swyddogaethau sy'n ymwneud ag etholiadau

1. Y ddyletswydd i benodi swyddog cofrestru etholiadol.	Adran 8(2) o Ddeddf Cynrychiolaeth y Bobl 1983 (p. 2)(48).
2. Y pŵer i ddyrannu swyddogion mewn perthynas ag angenrheidiâu'r swyddog cofrestru.	Adran 52(4) o Ddeddf Cynrychiolaeth y Bobl 1983.
3. Y pŵer i ddileu cynghorau cymuned.	Adran 28 o Ddeddf Llywodraeth Leol 1972.
4. Y pŵer i wneud gorchmynion ar gyfer grwpio cymunedau.	Adran 29 o Ddeddf Llywodraeth Leol 1972.
5. Y pŵer i wneud gorchmynion i ddileu grwpiau a gwahanu cynghorau cymuned oddi wrth grwpiau.	Adran 29A o Ddeddf Llywodraeth Leol 1972.
6. Y ddyletswydd i benodi swyddog canlyniadau ar gyfer etholiadau llywodraeth leol.	Adran 35 o Ddeddf Cynrychiolaeth y Bobl 1983.

(47) I gael y diffiniad o "y darpariaethau statudol perthnasol" gweler adran 53(1) o Ddeddf Iechyd a Diogelwch yn y Gwaith etc 1974. Gweler hefyd y diffiniadau o "the existing statutory provisions" a "health and safety regulations" yn adran 53(1) ac, o ran "health and safety regulations", adran 15(1) o'r Ddeddf honno a amnewidiwyd gan Ddeddf Diogelu Cyflogaeth 1975 (p.71), Atodlen 15, paragraff 5.

(48) Amnewidiwyd is-adran (4) o adran 52 gan Ddeddf Cynrychiolaeth y Bobl 1985 (p.50), Atodlen 4.

(1) Y Swyddogaeth	(2) Y Ddarpariaeth mewn Deddf neu Offeryn Statudol
7. Y ddyletswydd i roi cymorth yn etholiadau'r Senedd Ewropeaidd.	Paragraff 4(3) a (4) o Atodlen 1 i Ddeddf Etholiadau Senedd Ewrop 1978 (p. 10)(49).
8. Y ddyletswydd i rannu'r etholaeth yn rhanbarthau pleidleisio.	Adran 18 o Ddeddf Cynrychiolaeth y Bobl 1983.
9. Y pŵer i rannu adrannau etholiadol yn rhanbarthau pleidleisio mewn etholiadau llywodraeth leol.	Adran 31 o Ddeddf Cynrychiolaeth y Bobl 1983.
10. Pwerau mewn perthynas â chynnal etholiadau.	Adran 39(4) o Ddeddf Cynrychiolaeth y Bobl 1983.
11. Y pŵer i dalu costau a dynnir yn briodol gan swyddogion cofrestru etholiadol.	Adran 54 o Ddeddf Cynrychiolaeth y Bobl 1983.
12. Y pŵer i lenwi lleoedd gwag os na cheir digon o enwebiadau.	Adran 21 o Ddeddf Cynrychiolaeth y Bobl 1985.
13. Y ddyletswydd i ddatgan bod yna le gwag mewn swydd mewn rhai achosion.	Adran 86 o Ddeddf Llywodraeth Leol 1972.
14. Y ddyletswydd i roi hysbysiad cyhoeddus o le gwag achlysurol.	Adran 87 o Ddeddf Llywodraeth Leol 1972.
15. Y pŵer i wneud penodiadau dros dro i gynghorau cymuned.	Adran 91 o Ddeddf Llywodraeth Leol 1972.
16. Y pŵer i benderfynu ffioedd ac amodau ar gyfer rhoi copïau o ddogfennau etholiadol neu ddarnau allan ohonynt.	Rheol 48(3) o Reolau Etholiadau Lleol (Prif Ardaloedd) 1986 (O.S. 1986/2214) a Rheol 48(3) o Reolau Etholiadau Lleol (Plwyfi a Chymunedau) 1986 (O.S. 1986/2215).
17. Y pŵer i gyflwyno cynigion i'r Ysgrifennydd Gwladol ar gyfer gorchymyn o dan adran 10 (cynlluniau peilot ar gyfer etholiadau lleol yng Nghymru a Lloegr) o Ddeddf Cynrychiolaeth y Bobl 2000.	Adran 10 o Ddeddf Cynrychiolaeth y Bobl 2000 (p. 2).
18. Swyddogaethau etholiadol amrywiol o dan Ran II, OS 1999/450.	Gorchymyn Cynulliad Cenedlaethol Cymru (Cynrychiolaeth y Bobl) 1999, OS 1999/450.
D. Swyddogaethau sy'n ymwneud ag enw a statws ardaloedd ac unigolion	
1. Y pŵer i newid enw sir, neu enw bwrdeistref sirol	Adran 74 o Ddeddf Llywodraeth Leol 1972.
2. Y pŵer i newid enw cymuned.	Adran 76 o Ddeddf Llywodraeth Leol 1972.
3. Y pŵer i roi teitl henadur mygedol neu i dderbyn rhywun yn henadur mygedol.	Adran 249 o Ddeddf Llywodraeth Leol 1972.

(49) A ddeddfwyd yn wreiddiol fel Deddf Etholiadau Cynulliad Ewrop 1978 a'i hailenwi yn rhinwedd adran 3 o Ddeddf y Cymunedau Ewropeaidd (Diwygio) 1986 (p.58). Amnewidiwyd Atodlen 1 gan Ddeddf Etholiadau Senedd Ewrop 1999 (p.1), Atodlen 2.

Statws This is the original version (as it was originally made). Dim ond ar ei ffurf wreiddiol y mae'r eitem hon o ddeddfwriaeth ar gael ar hyn o bryd.

(1) <i>Y Swyddogaeth</i>	(2) <i>Y Ddarpariaeth mewn Deddf neu Offeryn Statudol</i>
4. Y pŵer i ddeisebu o blaid siarter i roi statws bwrdeistref sirol.	Adran 245A o Ddeddf Llywodraeth Leol 1972.
DD. Y pŵer i wneud, diwygio, diddymu neu ail-ddeddfu is-ddeddfau	Unrhyw ddarpariaeth mewn unrhyw ddeddfiad (gan gynnwys Deddf leol), pryd bynnag y cafodd ei phasio, ac Adran 14 o Ddeddf Dehongli 1978 (p.30)(50).
E. Y pŵer i hybu neu i wrthwynebu Mesruau lleol neu bersonol.	Adran 239 o Ddeddf Llywodraeth Leol 1972.
F. Swyddogaethau sy'n ymwneud â phensiynau etc.	
1. Swyddogaeth sy'n ymwneud â phensiynau llywodraeth leol, etc.	Rheoliadau o dan adran 7, 12 neu 24 o Ddeddf Blwydd-dâl 1972 (p. 11)(51).
2. Swyddogaethau o dan Gynllun Pensiwn Dynion Tân sy'n ymwneud â phensiynau, etc, mewn perthynas â phersonau a gyflogir yn aelodau o frigadau tân a gynhelir yn unol ag adran 4 o Ddeddf y Gwasanaethau Tân 1947.	Adran 26 o Ddeddf y Gwasanaethau Tân 1947 (10 ac 11 Geo.6 p. 41)(52).
FF. Swyddogaethau amrywiol	
1. Y pŵer i greu llwybrau troed a llwybrau ceffylau.	Adrannau 25 a 26 o Ddeddf Priffyrdd 1980 (p. 66).
2. Y pŵer i gau llwybrau troed a llwybrau ceffylau.	Adran 118 o Ddeddf Priffyrdd 1980.
3. Y pŵer i wyro llwybrau troed a llwybrau ceffylau.	Adran 119 o Ddeddf Priffyrdd 1980.
4. Y ddyletswydd i ddatgan a diogelu hawliau i'r cyhoedd ddefnyddio a mwynhau priffyrdd.	Adran 130 o Ddeddf Priffyrdd 1980.
5. Pwerau sy'n ymwneud â symud pethau a ollyngwyd ar briffyrdd mewn modd sy'n eu gwneud yn niwsans.	Adran 149 o Ddeddf Priffyrdd 1980.
6. Y ddyletswydd i barhau i adolygu map a datganiad diffiniol.	Adran 53 o Ddeddf Bywyd Gwyllt a Chefn Gwlad 1981 (p. 69).
7. Y ddyletswydd i ailddosbarthu ffyrdd a ddefnyddir fel llwybrau cyhoeddus.	Adran 54 o Ddeddf Bywyd Gwyllt a Chefn Gwlad 1981
8. Y ddyletswydd i gymeradwyo datganiad awdurdod o'i gyfrifon, ei incwm, a'i wariant	Rheoliadau Cyfrifon ac Archwilio 1996 (O.S. 1996/590)(53).

(50) Mae adran 14 o Ddeddf Dehongli 1978 yn cael ei chymhwyso at is-ddeddfau a wneir o dan Adran 235 o Ddeddf Llywodraeth Leol 1972 gan adran 22(1) o Ddeddf Dehongli 1978 a pharagraff 3 o Ran 1 o Atodlen 2 iddi.

(51) O ran adran 7 gweler hefyd adran 99 o Ddeddf Llywodraeth Leol 2000 (p.22). Diwygiwyd adran 12 o Ddeddf Blwydd-dâl 1972 gan adran 10 o Ddeddf Pensiynau (Darpariaethau Amrywiol) 1990 (p.7).

(52) Y ceir diwygiadau iddi nad ydynt yn berthnasol i'r Rheoliadau hyn.

(53) A wnaed o dan adran 23 (rheoliadau ynghylch cyfrifon) o Ddeddf Cyllid Llywodraeth Leol 1982 (p.32) fel y'i diwygiwyd gan adran 27 o Ddeddf y Comisiwn Archwilio 1998 (p.18).

(1) Y Swyddogaeth	(2) Y Ddarpariaeth mewn Deddf neu Offeryn Statudol
a'i fantolen neu ei gofnod o dderbyniadau a thaliadau (yn ôl fel y digwydd).	
9. Swyddogaethau sy'n ymwneud â physgodfeydd môr.	Adrannau 1, 2, 10 a 19 o Ddeddf Rheoleiddio Pysgodfeydd Môr 1966(p. 38).
10. Pwerau sy'n ymwneud â chadw coed.	Adrannau 197 i 214D o Ddeddf Cynllunio Gwlad a Thref 1990 a Rheoliadau Coed 1999 (O.S. 1999/1892).
11. Pwerau sy'n ymwneud â diogelu gwrychoedd pwysig.	Rheoliadau Gwrychoedd 1997 (O.S. 1997/1160).
12. Y pŵer i wneud gorchymyn calchbalmant.	Adran 34(2) o Ddeddf Bywyd Gwyllt a Chefn Gwlad 1981 (p. 69).
13. Y pŵer i wneud rheolau sefydlog.	Adran 106 o Ddeddf Llywodraeth Leol 1972(54) a pharagraff 42 i Atodlen 12 iddi.
14. Y pŵer i benodi staff.	Adran 112 o Ddeddf Llywodraeth Leol 1972.
15. Y pŵer i wneud rheolau sefydlog ynghylch . contractau	Adran 135 o Ddeddf Llywodraeth Leol 1972.
16. Y pŵer i ystyried adroddiadau anffafriol gan y Comisiynydd Lleol .	Adran 31A o Ddeddf Llywodraeth Leol 1972.

ATODLEN 2

Rheoliad 3

SWYDDOGAETHAU A ALL FOD YN GYFRIFOLDEB I WEITHREDIAETH AWDURDOD (OND NAD OES ANGEN IDDYNT FOD FELLY)

1. Unrhyw swyddogaeth a dan Ddeddf leol heblaw swyddogaeth a bennir neu y cyfeirir ati yn Atodlen 1.
2. Dyfarnu ar apel yn erbyn unrhyw benderfyniad a wnaed gan yr awdurdod neu ar ei ran.
3. Penodi byrddau adolygu o dan reoliadau o dan is-adran (4) o adran 34 (dyfarnu ar geisiadau ac adolygiadau) o Ddeddf Nawdd Cymdeithasol 1998(55).
4. Gwneud trefniadau yn unol ag is-adran (1) o adran 67 o Ddeddf Safonau a Fframwaith Ysgolion 1998 (apelau yn erbyn gwahardd disgyblion) ac Atodlen 18 iddi.
5. Gwneud trefniadau yn unol ag adran 94(1) a (4) o Ddeddf Safonau a Fframwaith Ysgolion 1998 (apelau derbyn) ac Atodlen 24 iddi.
6. Gwneud trefniadau yn unol ag adran 95(2) o Ddeddf Safonau a Fframwaith Ysgolion 1998 (plant y mae adran 87 yn gymwys iddynt: apelau gan gyrff llywodraethu) ac Atodlen 25 iddi.

(54) Gweler hefyd adrannau 8 ac 20 o Ddeddf Llywodraeth Leol a Thai 1989.

(55) 1998 p.14. Mae adran 34(4) yn disodli adran 63(3) o Ddeddf Gweinyddu Nawdd Cymdeithasol 1992. Mae effaith Rheoliadau Budd-daliadau'r Dreth Gyngor 1992 (O.S. 1992/1814) a Rheoliadau Budd-daliadau Tai (Cyffredinol) 1987 (O.S. 1987/1971), y ceir diwygiadau iddynt nad ydynt yn berthnasol i'r Rheoliadau hyn, yn parhau yn rhinwedd adran 17(2)(b) o Ddeddf Dehongli 1978 (p.30), er bod adran 63(3) o Ddeddf Gweinyddu Nawdd Cymdeithasol 1992 wedi'i diddymu.

Statws This is the original version (as it was originally made). Dim ond ar ei ffurf wreiddiol y mae'r eitem hon o ddeddfwriaeth ar gael ar hyn o bryd.

7. Gwneud trefniadau o dan adran 20 (cwestiynau ynghylch materion yr heddlu mewn cyfarfodydd cyngor) o Ddeddf yr Heddlu 1996**(56)** i ganiatáu gofyn cwestiynau ynghylch cyflawni swyddogaethau awdurdod heddlu.

8. Gwneud penodiadau o dan baragraffau 2 i 4 (penodi aelodau gan gynhorau perthnasol) o Atodlen 2 (awdurdodau heddlu a sefydlir o dan adran 3) i Ddeddf yr Heddlu 1996.

9. Cynnal adolygiadau'r gwerth gorau yn unol â darpariaethau unrhyw orchymyn sy'n dwyn effaith am y tro o dan adran 5 (adolygiadau'r gwerth gorau) o Ddeddf Llywodraeth Leol 1999 **(57)**.

10. Unrhyw swyddogaeth sy'n ymwneud â thir halogedig**(58)**.

11. Cyflawni unrhyw swyddogaeth sy'n ymwneud â rheoli llygredd neu reoli ansawdd aer**(59)**.

12. Cyflwyno hysbysiad atal mewn perthynas â niwsans statudol**(60)**.

13. Pasio cynnig y dylai Atodlen 2 i Ddeddf Sŵn a Niwsans Statudol 1993 fod yn gymwys yn ardal yr awdurdod**(61)**.

14. Archwilio ardal yr awdurdod i ddod o hyd i unrhyw niwsans statudol**(62)**.

15. Ymchwilio i unrhyw gŵyn ynghylch bodolaeth niwsans statudol**(63)**.

16. Sicrhau gwybodaeth o dan adran 330 o Ddeddf Cynllunio Gwlad a Thref 1990**(64)** ynghylch buddiannau mewn tir.

17. Sicrhau manylion personau sydd â buddiant mewn tir o dan adran 16 o Ddeddf Llywodraeth Leol (Darpariaethau Amrywiol) 1976**(65)**.

18. Gwneud cytundebau ar gyfer gwneud gwaith priffyrdd**(66)**.

19. Penodi unrhyw unigolyn—

(a) i unrhyw swydd heblaw swydd y mae'n cael ei gyflogi ynddi gan yr awdurdod;

(b) i unrhyw gorff heblaw—

(i) yr awdurdod;

(ii) cyd-bwyllgor o ddau neu ragor o awdurdodau; neu

(c) i unrhyw bwyllgor neu is-bwyllgor i gorff o'r fath,

a diddymu unrhyw benodiad o'r fath.

20. Y pŵer i wneud taliadau neu i ddarparu manteision eraill mewn achosion o gamweinyddu etc**(67)**.

21. Cyflawni unrhyw swyddogaeth gan awdurdod sy'n gweithredu fel awdurdod harbwr.

(56) 1996 p.16.

(57) 1999 p.27.

(58) Rhan IIA o Ddeddf Diogelu'r Amgylchedd 1990 (p.43) ac is-ddeddfwriaeth o dan y Rhan honno.

(59) Gweler Deddf Atal a Rheoli Llygredd 1999 (p.24), Rhan IV o Ddeddf yr Amgylchedd 1995 (p.25), Rhan I o Ddeddf Diogelu'r Amgylchedd 1990 (p.43) a Deddf Aer Glân 1993 (p.11).

(60) Adran 80(1) o Ddeddf Diogelu'r Amgylchedd 1990.

(61) Adran 8 o Ddeddf Sŵn a Niwsans Statudol 1993 (p.40).

(62) Adran 79 o Ddeddf Diogelu'r Amgylchedd 1990.

(63) Adran 79 o Ddeddf Diogelu'r Amgylchedd 1990.

(64) 1990 p.8.

(65) 1976 p.57.

(66) Adran 278 o Ddeddf Priffyrdd 1980 (p.66), a amnewidiwyd gan Ddeddf Ffyrdd Newydd a Gweithfeydd Stryd 1991 (p.22), adran 23.

(67) Adran 92 o Ddeddf Llywodraeth Leol 2000.

ATODLEN 3

Rheoliad 4(1)

SWYDDOGAETHAU NAD YDYNT I FOD YN GYFRIFOLDEB I WEITHREDIAETH AWDURDOD YN UNIG

(1) <i>Cynlluniau a strategaethau</i>	(2) <i>Cyfeiriad</i>
Cynlluniau Cymorth Ymddygiad	Adran 527A o Ddeddf Addysg 1996
Cynllun Perfformiad y Gwerth Gorau	Adran 6(1) o Ddeddf Llywodraeth Leol 1999 (p.27)
Cynllun Gwasanaethau Plant	Paragraff 1A o Atodlen 2 i Ddeddf Plant 1989 (p.41)
Cynllun Gofal Cymunedol	Adran 46 o Ddeddf y Gwasanaeth Iechyd Gwladol a Gofal Cymunedol 1990 (p.19)
Strategaeth Gymunedol	Adran 4 o Ddeddf Llywodraeth Leol 2000 (p.22)
Strategaeth i Ostwng Troseddau ac Anhrefn	Adrannau 5 a 6 o Ddeddf Troseddau ac Anhrefn 1998 (p.37)
Cynllun Datblygu'r Blynyddoedd Cynnar	Adran 120 o Ddeddf Safonau a Fframwaith Ysgolion 1998
Cynllun Strategol Addysg	Adran 6 o Ddeddf Safonau a Fframwaith Ysgolion 1998
Cynllun Gwasanaethau Gorfodi'r Gyfraith Bwyd	
Cynllun Trafnidiaeth Lleol	Adran 92 o Ddeddf Trafnidiaeth 2000
Cynllun Trefniadaeth Ysgolion	Adran 26 o Ddeddf Safonau a Fframwaith Ysgolion 1998
Cynlluniau ac addasiadau sydd gyda'i gilydd yn ffurfio'r Cynllun Datblygu	Adran 10A o Ddeddf Cynllunio Gwlad a Thref 1990
Cynllun Iaith Gymraeg	Adran 5 o Ddeddf yr Iaith Gymraeg 1993
Cynllun Cyfiawnder Ieuencid	Adran 40 o Ddeddf Troseddau ac Anhrefn 1998 (p.37)

ATODLEN 4

Rheoliad 5

AMGYLCHIADAU NAD YW SWYDDOGAETHAU I FOD YN GYFRIFOLDEB I WEITHREDIAETH AWDURDOD ODANYNT

(1) <i>Y Swyddogaeth</i>	(2) <i>Yr Amgylchiadau</i>
1. Mabwysiadu neu gymeradwyo cynllun neu strategaeth (boed statudol neu anstatudol), heblaw cynllun neu strategaeth i reoli	Mae'r awdurdod yn dyfarnu y dylai'r penderfyniad a ddylai'r cynllun neu'r

Statws This is the original version (as it was originally made). Dim ond ar ei ffurf wreiddiol y mae'r eitem hon o ddeddfwriaeth ar gael ar hyn o bryd.

(1) Y Swyddogaeth	(2) Yr Amgylchiadau
benthyciadau neu wariant cyfalaf yr awdurdod neu gynllun neu strategaeth y cyfeirir atynt yn Atodlen 3.	strategaeth gael eu mabwysiadu neu eu cymeradwyo gael ei gymryd ganddynt hwy.
2. Dyfarnu ar unrhyw fater wrth gyflawni swyddogaeth—	Mae'r unigolyn neu'r corff y mae'r dyfarniad i gael ei wneud ganddo yn rhinwedd unrhyw un o adrannau 14 i 17 o Ddeddf Llywodraeth Leol 2000 neu ddarpariaeth a wneir o dan adran 18 neu 20 o'r Ddeddf honno—
(a) sy'n gyfrifoldeb i'r weithrediaeth; a	(a) o blaid dyfarnu ar y mater yn groes i'r canlynol neu heb fod yn gyfan gwbl unol â hwy—
(b) sy'n ymwneud â chyllideb yr awdurdod, neu eu benthyciadau neu eu gwariant cyfalaf.	(i) cyllideb yr awdurdod; neu (ii) y cynllun neu'r strategaeth sydd am y tro wedi'u cymeradwyo neu wedi'u mabwysiadu gan yr awdurdod mewn perthynas â'u benthyciadau neu eu gwariant cyfalaf; a
	(b) heb ei awdurdodi o dan drefniadau gweithrediaeth yr awdurdod, ei reoliadau ariannol, ei reolau sefydlog neu ei reolau neu ei weithdrefnau eraill i wneud dyfarniad yn y termau hynny.
3. Dyfarnu ar unrhyw fater wrth gyflawni swyddogaeth—	Mae'r unigolyn neu'r corff y mae'r dyfarniad i gael ei wneud ganddo yn rhinwedd Llywodraeth Leol 2000 neu ddarpariaeth a honno o blaid dyfarnu ar y mater mewn termau sy'n groes i'r cynllun neu, yn ôl fel y digwydd, i'r strategaeth a fabwysiadwyd neu a gymeradwywyd gan yr awdurdod.
unrhyw un o adrannau 14 i 17 o Ddeddf	
(a) sy'n gyfrifoldeb i'r weithrediaeth; a wneir o dan adran 18 neu 20 o'r Ddeddf	
(b) y mae cynllun neu strategaeth (boed statudol neu anstatudol) wedi'u mabwysiadu neu wedi'u cymeradwyo gan yr awdurdod mewn perthynas â hi.	

EXPLANATORY NOTE

(Nid yw'r nodyn hwn yn rhan o'r Rheoliadau)

Mae Rhan II o Ddeddf Llywodraeth Leol 2000 yn darparu i swyddogaethau awdurdod lleol gael eu cyflawni gan weithrediaeth o'r awdurdod (sy'n gorfod bod yn un o'r maeth a bennir yn adran 11(2) i (5) o'r Ddeddf), oni bai bod y swyddogaethau hynny wedi'u pennu fel swyddogaethau nad ydynt i fod yn gyfrifoldeb i weithrediaeth yr awdurdod.

Mae'r Rheoliadau hyn yn pennu swyddogaethau nad ydynt i fod yn gyfrifoldeb i weithrediaeth awdurdod neu sydd i fod yn gyfrifoldeb i weithrediaeth o'r fath i raddau cyfyngedig yn unig neu o dan amgylchiadau penodol yn unig.

Mae Rheoliad 2(1) o'r Rheoliadau hyn yn darparu nad yw'r swyddogaethau sydd wedi'u rhestru yn Atodlen 1 ("swyddogaethau Atodlen 1") i fod yn gyfrifoldeb i weithrediaeth awdurdod.

Mae rheoliad 2(2) yn darparu nad yw swyddogaeth gosod amodau, terfynau, cyfyngiadau neu delerau eraill ar unrhyw gymeradwyaeth, cydsyniad, trwydded, caniatâd neu gofrestrriad a ganiateir neu a roddir wrth arfer swyddogaethau Atodlen 1, na swyddogaethau o dan Ddeddf leol (oni bai bod y gymeradwyaeth, y cydsyniad, y drwydded, y caniatâd neu'r cofrestrriad wedi'u caniatáu neu wedi'u rhoi yn yr achos hwnnw gan weithrediaeth awdurdod), i fod yn gyfrifoldeb i weithrediaeth awdurdod.

Mae Rheoliad 2(3) yn darparu nad yw swyddogaeth penderfynu a ddylid cymryd camau gorfodi pan dorrir cymeradwyaeth, cydsyniad, trwydded, caniatâd neu gofrestrriad a ganiateir neu a roddir wrth arfer swyddogaethau Atodlen 1, na swyddogaethau o dan Ddeddf leol (oni bai bod y gymeradwyaeth, y cydsyniad, y drwydded, y caniatâd neu'r cofrestrriad wedi'u caniatáu neu wedi'u rhoi yn yr achos hwnnw gan weithrediaeth awdurdod), nac ym mha fodd y dylid eu gorfodi, i fod yn gyfrifoldeb i weithrediaeth awdurdod. Darperir hefyd nad yw swyddogaeth penderfynu a ddylid cymryd camau gorfodi yn erbyn toriadau eraill, mewn perthynas â materion y dylai cais fod wedi'i wneud mewn perthynas â hwy am gymeradwyaeth, cydsyniad, trwydded, caniatâd neu gofrestrriad, ac ym mha fodd y dylid eu gorfodi, i fod yn gyfrifoldeb i weithrediaeth awdurdod os gallai'r gymeradwyaeth, y cydsyniad, y drwydded, y caniatâd neu'r cofrestrriad fod wedi'u caniatáu wrth arfer swyddogaethau Atodlen 1.

Mae rheoliad 2(4) yn darparu nad yw swyddogaeth diwygio, addasu, amrywio neu ddiddymu unrhyw gymeradwyaeth, cydsyniad, trwydded, caniatâd neu gofrestrriad y mae rheoliad 2(2) yn gymwys iddo i fod yn gyfrifoldeb i weithrediaeth awdurdod.

Mae rheoliad 2(5) yn darparu nad yw swyddogaeth gwneud unrhyw gynllun a awdurdodir neu a fynir gan reoliadau o dan adran 18 o Ddeddf Llywodraeth Leol a Thai 1989 (cynlluniau ar gyfer lwfansau sylfaenol, lwfansau presenoldeb a lwfansau cyfrifoldeb arbennig i aelodau awdurdodau lleol) na swyddogaeth diwygio, diddymu, neu ddisodli unrhyw gynllun o'r fath, i fod yn gyfrifoldeb i weithrediaeth awdurdod.

Mae rheoliad 2(6) yn darparu nad yw swyddogaeth penderfynu ar swm amrywiol lwfansau sy'n daladwy i aelodau awdurdodau lleol o dan Ddeddf Llywodraeth Leol 1972 ("Deddf 1972"), yn ôl pa gyfraddau y telir taliadau penodol o dan y Ddeddf honno fel lwfansau, y symiau sy'n daladwy o dan gynlluniau o dan adran 18 o Ddeddf Llywodraeth Leol a Thai 1989 a chyfraddau'r taliadau o dan gynlluniau o'r fath, i fod yn gyfrifoldeb i weithrediaeth awdurdod. Darperir hefyd nad yw swyddogaeth penderfynu a ddylid codi tâl am unrhyw gymeradwyaeth, cydsyniad, trwydded, caniatâd neu gofrestrriad a ganiateir neu a roddir wrth arfer swyddogaethau Atodlen 1, na swm unrhyw dâl o'r fath, i fod yn gyfrifoldeb i weithrediaeth awdurdod.

Effaith rheoliad 2(7) yw atal awdurdod rhag trefnu i'r swyddogaethau a bennir yn rheoliad 2(5) neu (6) (a) i (c) gael eu cyflawni gan bwyllgor, is-bwyllgor neu swyddog. (Gall swyddogaethau eraill y cyfeirir atynt yn rheoliad 2 nad ydynt yn gyfrifoldeb i weithrediaeth awdurdod gael eu cyflawni gan bwyllgor, is-bwyllgor neu swyddog o'r awdurdod o dan drefniadau o dan adran 101 o Ddeddf 1972.)

Gydag un eithriad, mae rheoliad 2(8) yn darparu nad yw gwneud trefniadau ar gyfer cyflawni swyddogaethau o dan adran 101(5) o Ddeddf 1972 a phenodi Pwyllgorau o dan adran 102 o Ddeddf 1972 i fod yn gyfrifoldeb i weithrediaeth awdurdod. Mae'r eithriad yn ymwneud â darpariaeth a wneir mewn rheoliadau o dan adran 20 o Ddeddf Llywodraeth Leol 2000, a all ganiatáu i weithrediaeth awdurdod wneud penodiadau o dan adran 102 o Ddeddf 1972.

Onid yw hynny'n cael ei ganiatáu gan ddarpariaeth arall yn y Rheoliadau, mae paragraff (9) o reoliad 2 yn darparu mai dim ond awdurdod a gaiff gyflawni unrhyw swyddogaeth arall sydd, yn rhinwedd

Statws This is the original version (as it was originally made). Dim ond ar ei ffurf wreiddiol y mae'r eitem hon o ddeddfwriaeth ar gael ar hyn o bryd.

unrhyw Ddeddf Seneddol neu is-ddeddfwriaeth ac nad yw i fod yn gyfrifoldeb i weithrediaeth awdurdod.

Mae rheoliad 3(1) yn darparu y caiff y swyddogaethau a grybwyllir yn Atodlen 2 fod yn gyfrifoldeb i weithrediaeth awdurdod (ond nad oes angen iddynt fod felly).

Mae paragraffau (1) i (3) o reoliad 4 yn dyrannu'r cyfrifoldeb dros amrywiol agweddau ar swyddogaethau sy'n ymwneud â llunio a pharatoi cynlluniau a strategaethau, o'r disgrifiadau a bennir yn Atodlen 3, rhwng awdurdod a'u gweithrediaeth. Maent hefyd yn gymwys i gynlluniau a strategaethau eraill y mae eu mabwysiadu neu eu cymeradwyo yn fater ar gyfer penderfyniad yr awdurdod eu hunain yn unol â rheoliad 5(1). Mae paragraff (4) o Reoliad 4 yn dyrannu'r cyfrifoldeb dros ddiwygio, addasu, amrywio neu ddiddymu'r cynlluniau a'r strategaethau a bennir yn Atodlen 3. Mae paragraffau (5) i (7) o reoliad 4 yn gwneud darpariaeth debyg mewn perthynas â swyddogaethau sy'n ymwneud â gwaredu tir tai awdurdod.

Os nad yw agwedd ar swyddogaeth y cyfeirir ati ym mharagraff (1), (4) neu (5) o reoliad 4 i fod yn gyfrifoldeb i weithrediaeth awdurdod, effaith paragraff (8) o'r rheoliad hwnnw yw na chaiff yr awdurdod drefnu iddi gael ei chyflawni gan unrhyw un o bwyllgorau, is-bwyllgorau neu swyddogion yr awdurdod.

Mae paragraffau (9) i (11) o reoliad 4 yn dyrannu'r cyfrifoldeb dros amrywiol agweddau ar swyddogaethau sy'n ymwneud â'r dreth gyngor, praeseptau a chyfrifiadau eraill o dan Ddeddf Cyllid Llywodraeth Leol 1992. I'r graddau y mae'r swyddogaeth yn ymwneud â pharatoi a diwygio amcangyfrifon a symiau eraill i gael eu hystyried gan awdurdod, mae'r swyddogaeth i fod yn gyfrifoldeb i weithrediaeth yr awdurdod. Mae agweddau eraill ar y swyddogaeth, megis pennu swm treth gyngor am flwyddyn ariannol, i fod yn gyfrifoldeb i'r awdurdod.

Mae rheoliad 5(1) ac atodlen 4 yn pennu'r amgylchiadau lle nad yw swyddogaethau penodol, a fyddai fel arall yn gyfrifoldeb i weithrediaeth awdurdod, i fod yn gyfrifoldeb i weithrediaeth o'r fath. Rhestrir yr amgylchiadau yng nghlofn (2) o Atodlen 4, a'r swyddogaethau y maent yn ymwneud â hwy yng nghlofn (1). Darperir eithriad yn rheoliad 5(2) ar gyfer dyfarniadau penodol y mae angen eu gwneud ar frys. Yn yr achosion hyn, dim ond gyda chytundeb ysgrifenedig ymlaen llaw gan gadeirydd pwyllgor drosolygu a chraffu perthnasol (a ddiffinnir yn rheoliad 5(3)), neu, o dan amgylchiadau penodedig, cytundeb ysgrifenedig ymlaen llaw gan gadeirydd neu is-gadeirydd yr awdurdod y gall y dyfarniad gael ei wneud gan weithrediaeth yr awdurdod. Mae rheoliad 5(4) yn ei gwneud yn ofynnol i'r unigolyn neu'r corff y gwneir y dyfarniad ganddo gyflwyno adroddiad i'r awdurdod ar y camau a gymerwyd.